

Στίξη - συντομογραφίες

Βιβλιογραφία:

- ΝΕΓ, σσ. 27-32
- Τριανταφυλλίδης, σσ. 50-68
- Τσολάκης, σσ. 33-41
- Τομπαΐδης, 1992, σσ.
- Τομπαΐδης, 1994, σσ.
- Mackridge, 95-96

Ορθογραφικά σημεία

- Η απόστροφος : σημειώνεται όταν έχουμε τα φαινόμενα της έκθλιψης, της αφαίρεσης και της αποκοπής, στη θέση του φωνήεντος που αποβάλλεται.
Σημ. Το επίρρημα *μέσα*, όταν παθαίνει αποκοπή, γράφεται με τελικό ς και χωρίς απόστροφο. Όταν όμως παθαίνει έκθλιψη, γράφεται με απόστροφο.
- Η υποδιαστολή : σημειώνεται στην αναφορική αντωνυμία ό,τι και στους δεκαδικούς αριθμούς.
- Τα διαλυτικά : σημειώνονται πάνω από το ι ή το υ, όταν αυτά πρέπει να προφερθούν χωριστά από το προηγούμενο φωνήεν α,ε,ο,υ.
Σημ. Τα διαλυτικά δε σημειώνονται, παρά το γεγονός ότι η προφορά παραμένει ξεχωριστή, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - Όταν το προηγούμενο φωνήεν τονίζεται.
 - Όταν το προηγούμενο φωνήεν είναι δίψηφο
 - Στους συνδυασμούς ωι,ιυ,ηι,ωυ
- Το ενωτικό - : σημειώνεται στο χωρισμό των λέξεων ή στο συλλαβισμό και στις λεγόμενες προκλητικές λέξεις (Αϊ - , Αγια- , γέρο- κ.τ.λ.)

Σημεία στίξης :

- Η τελεία : Τοποθετείται στο τέλος μιας φράσης με ολοκληρωμένο νόημα

- Η άνω τελεία: Υποδηλώνει μια παύση μικρότερη από την τελεία , αλλά μεγαλύτερη από το κόμμα. Χρησιμοποιείται όταν θέλουμε να χωρίσουμε ομάδες προτάσεων και όταν θέλουμε να χωρίσουμε μια φράση σε δύο μέρη , από τα οποία το δεύτερο *συμπληρώνει ή επεξηγεί ή επιμερίζει ή έρχεται σε αντίθεση* με το πρώτο.
 - Το ερωτηματικό : Σημειώνεται στο τέλος μιας ευθείας ερώτησης.
 - Το θαυμαστικό : Σημειώνεται μετά από επιφωνήματα ή φράσεις που δηλώνουν θαυμασμό, χαρά, φόβο, προσταγή κ.λπ.
 - Η διπλή τελεία : Σημειώνεται όταν υπάρχει ευθύς λόγος , όταν χρειάζεται να γίνει απαρίθμηση , επεξήγηση.
 - Η παρένθεση: Φιλοξενεί λέξεις ή φράσεις που επεξηγούν ή συμπληρώνουν το κύριο νόημα.
 - Τα αποσιωπητικά: Σημειώνονται όταν η φράση μένει ατελείωτη, όταν δηλώνεται συγκίνηση, ειρωνεία ή κάτι παρόμοιο.
 - Η παύλα : Σημειώνεται όταν υπάρχει διάλογος, για να δηλώνει την αλλαγή του προσώπου, ή στη θέση άνω τελείας ή διπλής τελείας.
 - Η διπλή παύλα : Σημειώνεται στις ίδιες περιπτώσεις με την παρένθεση.
 - Τα εισαγωγικά : Χρησιμοποιούνται όταν γίνεται αυτούσια μεταφορά των λόγων που είπε κάποιος και όταν σημειώνεται μια λέξη ιδιωματική ή ξένη ή με μεταφορική σημασία ή με ειρωνική χροιά.
 - Το κόμμα : Δηλώνει μια μικρή παύση . Βλ. Ξεχωριστό κεφάλαιο .
- ΣΕΛ.

Το κόμμα:

Χρησιμοποιείται μέσα στην πρόταση:

- Όταν υπάρχουν όμοιοι όροι (υποκείμενα, αντικείμενα, κατηγορούμενα, προσδιορισμοί) ασύνδετοι μεταξύ τους.

Σημ.1 Δε χωρίζεται με κόμμα το υποκείμενο ή το αντικείμενο από το ρήμα από το οποίο εξαρτάται.

Σημ.2 Σε μια σειρά επιθετικών προσδιορισμών δεν μπαίνει κόμμα, όταν το τελευταίο επίθετο μαζί με το ουσιαστικό που προσδιορίζει αποτελεί μια έννοια, δηλαδή ένα ονομαστικό σύνολο, το οποίο προσδιορίζεται από τα άλλα επίθετα.

- Όταν υπάρχει παράθεση ή επεξήγηση.
- Όταν έχουμε κλητική προσφώνηση.
- Όταν υπάρχουν περισσότεροι από δύο όροι που συνδέονται με τους συνδέσμους και, ή, ούτε, μήτε, είτε.
- Όταν υπάρχει κάποιο μόριο, αρνητικό ή βεβαιωτικό επίρρημα.

Μέσα στα όρια της περιόδου:

- Αν μέσα στην περίοδο υπάρχουν κύριες ή δευτερεύουσες προτάσεις που συνδέονται με αντιθετικούς συνδέσμους ή βρίσκονται σε ισχυρή διάζευξη μεταξύ τους.
- Όταν υπάρχουν κύριες ή δευτερεύουσες προτάσεις ασύνδετες.
- Όταν υπάρχουν παρενθετικές προτάσεις
- Όταν έχουμε προτάσεις με το «Χωρίς να...»
- Όταν υπάρχει ευθύς λόγος μέσα σε εισαγωγικά και διακόπτεται από λέξεις ή φράσεις που δεν ανήκουν σ' αυτόν.
- Με κόμμα χωρίζονται οι δευτερεύουσες αιτιολογικές, χρονικές, τελικές, υποθετικές, ενδοτικές ή παραχωρητικές, αποτελεσματικές και αναφορικές (όταν είναι προσθετικές) προτάσεις.
- Δε χωρίζονται με κόμμα οι δευτερεύουσες βουλητικές, οι ειδικές, οι ενδοιαστικές, οι πλάγιες ερωτήσεις και οι αναφορικές προσδιοριστικές.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ :

+ από ασκήσεις

ΣΕΛ. 43